

INTERVIU

Interviu cu domnul avocat Denislav Marinov

Domnul Denislav Marinov este membru al Baroului Ruse (Bulgaria) din noiembrie 2005. Fiind fluent în limbile bulgară, engleză, rusă și română, a reușit să performeze în servicii de reprezentare a unor clienți internaționali, în materia dreptului comercial, dreptului fiscal și a dreptului administrativ. Este un foarte bun cunoscător al sistemului judiciar din Bulgaria și România.

Foto: InBulgaria.biz

1. Ce măsuri considerați ca sunt adecvate în Bulgaria pentru consolidarea independenței sistemului judiciar și sporirea încrederii cetățenilor?

În primul rând, este extrem de important să avem un sistem judiciar independent în totalitate și să fie, în practică, imparțial, iar magistrații să fie asigurați din punct de vedere legal. La fel de importantă este încrederea publicului în sistemul judiciar, să se mențină și, în mare parte, să se încerce a se recâștiga, a se spori. În prezent, se poate spune că această încredere se situează la un nivel scăzut, critic.

Măsurile aplicabile sunt destinate promovării culturii respectării independenței sistemului judiciar și a imparțialității judecătorilor.

Este necesar să se creeze un mecanism care să asigure accesul la o instanță independentă și imparțială, să fie eliminată posibilitatea diferitelor forme de presiune asupra judecătorilor în luarea deciziilor și să fie pusă în aplicare și promovată autogovernarea judiciară, ca

mijloc de asigurare a independenței unităților individuale din sistemul judiciar.

Este imperativ să se dezvolte și să se pună în aplicare un sistem unificat de informații al instanțelor judecătorești, să se găsească și să se ofere soluții pentru volumul de muncă inegal din sistemul judiciar, care duce la supraîncărcarea în unele instanțe și la inacțiunea altora, pentru a îmbunătăți organizarea muncii și a reduce lipsa de control, iar justiția să devină mai rapidă, dar și mai corectă. Trebuie să se determine numărul optim de judecători în fiecare instanță și să se delimiteze rațional granițele raioanelor judiciare.

Trebuie avută în vedere menținerea și consolidarea sistemului judiciar în relațiile sale cu puterea executivă și legislativă și întărirea independenței procuraturii, creșterea motivației și a participării publice reale în activitatea judiciară prin intermediul instituției juraților, cu transparență și publicitate în alegerea juraților.

Referitor la procedurile de atestare a magistraților, este necesar să se asigure o evaluare corectă și imparțială în alegerea carierei lor. Cu privire la expertizele judiciare, sunt necesare creșterea cerințelor de selecție a experților din punctul de vedere al calificării profesionale și imparțialității, o finanțare adecvată, dar și norme pentru remunerarea adecvată a experților în funcție de complexitatea și volumul activității desfășurate.

Crearea și menținerea unui sistem judiciar independent și eficient reprezintă o mare provocare. Avem de-a face cu un sistem conservator, care are nevoie de transformări profunde. În prezent se poate spune că, în ciuda inițiativelor întreprinse de-a lungul anilor, rezultatul dorit - un sistem judiciar care să se bucure de încrederea societății - nu a fost realizat. Fără îndoială, pentru a se atinge acest obiectiv este necesară cooperarea cu organizațiile neguvernamentale. Așteptările societății civile se confruntă cu o realitate care nu corespunde întocmai ideii inițiale a schimbărilor efectuate.

Toate acestea ar trebui să conformeze principiului formulat încă de gândirea politico-juridică romană, după care se conduc țările cele mai prospere și bogate din ziua de azi – „*Iustitia est fundamentum regnorum*” (justiția este temelia statului).

2. Este necesar să se adopte modelul anti-corupție din România în Bulgaria? Declarațiile domnului procuror șef al Bulgariei, Sotir Tsatsarov, sunt în direcția opusă...

Cel mai important este că modelul românesc a reușit să unească într-un singur organism - cu puteri clare în ceea ce privește corupția la nivel înalt, procurorii și anchetatorii, specialiștii IT, contabilii, specialiștii în domeniul bancar, astfel încât, într-adevăr, să dezvăluie toate schemele de corupție.

Dacă urmăm „modelului românesc”, aceasta nu înseamnă descentralizarea și deconcentrarea puterii (astfel de propuneri sunt făcute de susținătorii acestuia), ci mai degrabă opusul - o concentrare și o centralizare mai mare a puterii. Cea mai directă modalitate de a construi un astfel de sistem este transferul procuraturii către puterea executivă și, după aceea, îndeplinirea așteptărilor publice, electorii vor da sau nu încrederea la fiecare patru ani, prin votul lor. Cu siguranță, o astfel de abordare va fi atractivă și va crește încrederea publicului, dar se pare că și încrederea europeană în sistemul judiciar va spori.

În realitate, „modelul românesc” nu are nimic de-a face cu cel bulgar, ba chiar într-un anumit sens este antipodul său. Iată câteva dintre diferențe: procurorul-șef al Direcției Naționale Anticorupție din România poate să-l investigheze chiar pe procurorul general în sine, în timp ce procurorul șef bulgar nu datorează explicații nimănui și poate fi investigat numai de el însuși; 75-80% din investigațiile și acuzațiile Direcției Naționale Anticorupție din România au rezultate în instanță (potrivit ultimei statistici publicate, spre exemplu, în cazurile de corupție, 32 de hotărâri judecătorești au fost confirmate definitiv, au fost condamnați 71 dintre inculpați), dar în Bulgaria, fie din cauza incompetenței, fie a reticenței, nu există condamnări (ceea ce nu înseamnă că nu există corupție); Direcției Naționale Anticorupție din România se bucură de 55% din încrederea publică, procurorul general bulgar de 7%.

3. Cum puteți explica informațiile difuzate în presă referitoare la faptul că trei regiuni din Bulgaria s-ar putea alătura României? Are oare legătură cu disperarea legată de eșecul luptei împotriva corupției în Bulgaria?

Ideea este a lui Boris Kamenov și a fost prezentată de acesta împreună cu un

alt susținător Televiziunii Nova. Unul dintre motivele inițiativei este dorința de a salva regiunea de corupția din Bulgaria. Locuitorii din trei raioane din nord-vestul Bulgariei, nemulțumiți de corupția din țară, ar dori să se organizeze un sondaj pentru cetățeni în vederea obținerii autonomiei în Bulgaria sau a reunificării cu România. Toate acestea ar putea fi denumite „răspunsul la lupta împotriva corupției în Bulgaria” sau, mai degrabă lipsa unei astfel de lupte împotriva corupției în realitate. Kamenov însuși declară că unul dintre motivele acestei inițiative este corupția din Bulgaria. Această idee s-a născut în spațiul virtual și deja s-a discutat în mod activ pe câteva zeci de site-uri și blog-uri. Se organizează strângere de semnături, dar în prezent nu există informații publice cu privire la cât de multe s-au colectat. Un alt motiv pentru campania de separare este șomajul ridicat din nord-vestul Bulgariei. Potrivit lui Kamenov, bulgarii din această regiune nu doresc să participe la corupție. Întrebat de ce doresc să se alăture României, el a răspuns: „Sistemul lor judiciar este mai democratic, mai reformat”. Alți localnici au comentat în sensul că acele trei județe nu prezintă activitate economică și că locuitorii acestei regiuni trebuie să caute de lucru în alte orașe bulgare cum ar fi Kozlodui sau Plovdiv. Inițiatorul mișcării de independență adaugă că, doar după ce regiunea își va câștiga independența, se va adresa României cu propunerea de a adera la acesteia. Potrivit lui, mișcarea este mai degrabă un protest și dorește să tragă un semnal de alarmă despre situația mizerabilă a poporului din nord-vestul Bulgariei și despre nepăsarea conducătorilor. Neoficial, această parte a țării este numită Nord-vestul Bulgariei. Această zonă se numără printre cele mai slab dezvoltate ca infrastructură și are o mare lipsă de întreprinderi active, un șomaj ridicat și o lipsă de perspective pentru populația locală. Conform

organizatorilor acestei inițiative, au fost scrise zeci de programe și platforme pentru relansarea regiunii, care sunt în practică nerealiste. Întrebarea este, potrivit organizatorilor, dacă Nord-vestul va fi o Catalonie bulgară sau o provincie românească?

4. Sistemul judiciar din Bulgaria a fost reformat? A fost întinerit? Sau sunt aceiași judecători dinainte de anii 1990?

Sistemul nostru judiciar, în teorie, a fost cel mai drastic reformat după anul 1989, deoarece și-a schimbat, mai întâi, structura și, dintr-o rețea de instanțe naționale având Curtea Supremă subordonată direct parlamentului, s-a transformat momentan într-un sistem absolut normal de trei instanțe, cu un Consiliu Suprem de Justiție format dintr-un singur colegiu.

Cea mai mare problemă cu care se confruntă sistemul judiciar bulgar, în acest moment, este neîncrederea uriașă față de acesta. Dar, pe de altă parte, încrederea publică în sistemul judiciar poate fi sporită doar dacă modelul de management al sistemului judiciar se schimbă rapid, iar judecătorii, dintr-un obiect, devin un subiect al autogovernării. Pentru această schimbare, este însă necesară o voință politică clară, ceea ce în ultimii 30 de ani lipsește.

Sunt mai multe paradoxuri în modul în care funcționează sistemul nostru judiciar. Bulgaria este una dintre țările cu un număr foarte mare de procurori, anchetatori și alți inspectori pe cap de locuitor, cu unul dintre cele mai mari procente de condamnări, dar în același timp, există un sentiment de impunitate în rândul cetățenilor.

Corpul judecătorilor s-a întinerit, bineînțeles, cel puțin din pricina cursului natural al timpului și al pensionării unei părți a judecătorilor, în urma cărora noi judecători au intrat în sistemul judiciar,

care au absolvit studiile superioare de specialitate după schimbările din anul 1990 și au un nou mod de gândire și de muncă. În sistemul judiciar din Bulgaria, deja lucrează primele generații de judecători și procurori născuți după schimbarea din anul 1989. Nu au nicio legătură directă cu perioada comunistă. În sistem, lucrurile încep ușor să se schimbe spre bine, dar acest lucru nu se întâmplă într-un ritm foarte rapid. Sau cel puțin nu la fel de rapid cum ar trebui să se întâmple lucrurile și cum cer oamenii care au nevoie de justiție. Dacă sistemul judiciar începe să funcționeze mai bine, întreaga societate va începe să funcționeze mai bine.

În unele instanțe mai sunt și judecători care și-au început pregătirea și practica înainte de schimbările din 1990. Stilul lor de lucru și interpretarea cauzelor nu s-a schimbat prea mult, ca și gândirea din perioada anterioară, din păcate. Această realitate reprezintă o practică în majoritatea instanțelor din așezările mici, îndepărtate de centrele raionale, mai degrabă la periferie, în zonele de graniță și subdezvoltate.

Vă mulțumim!

Interviu realizat de Dragoș Călin,¹
judecător,
Curtea de Apel București,

¹ E-mail profesional: dragos.calin@just.ro.